

Dagboek MCC Missie

Manilla, Filippijnen 2012

Het idee was een tropisch eiland, enkele dagen voor het checken. Voor het eerst op missie met MCC, voor het eerst naar de Filippijnen. Wat is beter dan een paar dagen bijkomen van de reis in het zonnetje met 30 graden? Die 30 graden werd zeker aangetikt, één ding echter over het hoofd gezien: hurricane season. Toch nog niet afgelopen...

Dit was een eerste van vele leermomenten die de volgende week te wachten stonden. Voor het eerst ging MCC op missie naar de Urban Slum van Manilla, de Filippijnen waren nog niet eerder bezocht. Een zogenoemde exploratieve missie. Het doel was de beruchte Smokey Mountain in Tondo, een grote vuilnisbelt die grenst aan de haven van Manilla, waar naar schatting 50.000 mensen het vuilnis uit heel Azië met de hand scheiden en vervolgens verkopen. Ongeveer 3 dollar per dag verdienen en dan ook nog wonen op je werkplek, tussen het vuilnis. Met deze kennis waren er toch wat extra vragen tijdens de voorbesprekingen in Nederland: was het wel zo veilig? Hoe stond het met besmettelijke ziektes? Hoe was de lokale organisatie daar geregeld? En niet onbelangrijk: de stank, checken op een vuilnisbelt. Maar begin oktober is een MCC-team van tien personen vol goede moed richting Manilla vertrokken.

In de volgende alinea's een verslag. Voor wie niet alles wil lezen, dit was de **conclusie** na de missie:

- De kernwoorden: Onvergetelijk, zinvol, hoopvol, maar misschien ook zinloos qua omvang problematiek?
- De slum-tour: het indrukwekkendste moment van de week met de meeste discussie achteraf;
- De kinderen: geduldig, schoon(!), veel van jonger dan 5 jaar, vrolijk, 999 in totaal;
- De ziektebeelden: opvallend veel astma en luchtweginfecties, huidinfecties, anemie en ondervoeding;
- De organisatie: zeer strak geregeld, veel lokale vrijwilligers, getalenteerde mensen, komend uit de slum;
- Het klimaat: warm, vochtig, weinig regen, de quote: 'nu mag ik voor de airco zitten!'

Zaterdag

In de ochtend komen de eerste mensen aan op het Basketball court in Barangay 105, Tondo, Manilla. In de taxi vermeldt de chauffeur nog zijdelings dat hij in het donker nooit naar deze buurt zou rijden. Het is licht. Dat maakt de nieuwsgierigheid naar wat we zullen aantreffen alleen maar groter. We komen na wat omwegen aan, stappen uit en nemen eerst een goede teug lucht. Dat is goed te doen! Angst nummer 1 is weggestreept. We kijken om ons heen, een groep breed glimlachende kinderen en volwassenen kijkt ons aan. Aan de overkant van de grote weg valt ons oog op een boog van een ingang van de daarachter liggende wijk, deze ziet er nog een stuk slechter uit dan de plek waar wij staan. Het draagt de typische naam 'Happy land'. Later leren we dat er meer bijzondere namen voorkomen zoals 'Aroma'. En dat hier de slechtste leefsituatie en ook gezondheid is van Tondo.

Gedurende de ochtend arriveren steeds meer teamleden en iedereen is op de afgesproken tijd aanwezig. Eerst krijgen we een overheerlijke maaltijd voorgeschoteld, want één ding wordt ons gelijk duidelijk gemaakt: om 12.00 wordt er gegeten, en dan ook lekker. En de waarschuwingen voor het volgende eetmoment zijn er ook al: om 15.00 een snack, en je zal er van eten. Ondertussen wordt de medicatie geteld en de juiste doseringen uitgerekend. In de middag volgt een kennismaking met de vele lokale vrijwilligers, krijgen we een presentatie over de culturele achtergrond van de Filippijnen en wat woorden Tagalog aangeleerd, waarmee we later in de week vele glimlachen mee uitgelokt krijgen. De vrijwilligers krijgen van een van de organisatoren (ook een Filippijn) nog uitgelegd hoe wij cultureel in elkaar zitten. Direct: ja is ja, nee is nee. Dat wordt verteld over onze omgang, daar moeten ze misschien even aan wennen. In de avond eerst een diner met de lokale organisatie om vervolgens met het team de weekplanning door te nemen. Na een biertje is het tijd om te slapen. We slapen met het hele team in een door de organisatie geregeld hotel op ongeveer een half uur rijden (afhankelijk van het verkeer soms langer) van de checklocatie. Op naar de eerste checkdag!

Zondag

Het is bijna verkiezingstijd. Opvallend, ook de mensen in Tondo stemmen. Als ze een geboortecertificaat hebben tenminste. Iets wat zoveel kost als een paar dagen werken op de vuilnisbelt. Maar toch, er zijn er die er een hebben en gaan stemmen. Dus ook hier campagne voor de burgemeester. En hoe? Jawel, een medische missie voor volwassenen. Precies op de plek die wij in gedachten hadden voor onze carrousel. En aangezien de community afhankelijker is van de burgemeester dan van ons, wordt vriendelijk gevraagd of we van het gebouw ernaast gebruik willen maken. Geen probleem. Het blijkt een goede keus, de rest van de week zullen we er ook gaan

checken. Tot opluchting van de basketbal spelende tieners. Zij trakteren ons de rest van de week op een paar mooie dunks.

Om 09.00 gaat de medische carrousel van start. Er zijn veel vrijwilligers, die pakken hun taken snel op. In totaal zien we 130 kinderen, niet slecht voor een eerste dag. Het eerste zieke kind wordt verwezen naar het ziekenhuis. Drie dagen later zien we hem terug. Opgeknapt na een opname. Alleen drie dagen niet gegeten. Hij eet drie borden van de gesponsorde spaghetti en een stuk fruit. Zoals elk kind dat ons deze week bezoekt niet met een lege maag naar huis gaat. Het volgende leermoment, Filippino's zijn ochtendmensen, het grootste gedeelte van de 130 kinderen komt in de ochtend. Dit maakt het druk. Maar ook wat rustiger in de middag en dat is ook wat waard op het warmste moment van de dag. Aan de het eind van de dag weer terug. Zoals elke dag opgepropt in het busje. Ach, goed voor het teamgevoel. En als vijf locals op een zijspan kunnen, moeten 13 vrijwilligers toch wel in een busje passen?

Maandag

In de ochtend vliegen ons namen als Prince en Princess, John Paul en Jazzy weer om de oren. Indrukwekkende kinderen komen weer langs, een langer bestaande heup-uit-de-kom, een baby die veel te klein geboren is en lang verwaarloosde brandwonden. De meesten weer in de ochtend. Dit keer geen probleem, want in de middag, voor het donker, is het moment voor de Smokey-Mountain-tour, door twee van de vrijwilligers die er zelf ook wonen aan ons gegeven. Het is tijd om onder de boog van 'Aroma' door te gaan en te zien waar de kinderen leven die er het slechtst aan toe zijn. Dit roept gemengde gevoelens op. Kinderen herkennen ons, herinneren de namen. De uitgedeelde medicatie komen we tegen waar het hoort: naast een baby midden op de vuilnisbelt in een relatief schoon huis. Schoonheid is een raar begrip, maar misschien raakt het wel een essentie: de mensen zijn schoner dan je verwacht, buiten is het een modderpool met veel vliegen, in de huizen is er geen zandkorrel te bespeuren. Het dansen met de kinderen, op muziek die uit één van de huizen komt, met een grote berg afval op de achtergrond, klinkt gek, maar op het moment is het mooi. Andere mooie dingen: NGO's, kleine schooltjes, uitgedeelde solarlampen en overal spelende kinderen. Maar de andere kant moet benoemd worden. De modder, geen aanlegde wegen tegen de wormen, jongens die in het vuile water zwemmen, kwetsbare huizen die bij elke storm onderlopen en de tergende armoede met op de achtergrond wolkenkrabbers van de rijke klasse. En dan natuurlijk nog de smoke, waarnaar dit gebied genoemd is en vele ziekten het gevolg van zijn. Het maken/scheiden van houtskool, dit levert relatief het meeste op, maar is het ongezondste en zet de hele vuilnisbelt in een ogenprikkelende en benauwende mist.

De rondleiding roept veel emoties op bij het avondeten. Een moment van verwerking, waarin boosheid en verdriet zich afwisselen door energie en blijdschap. Het is goed om hier te zijn, maar het drukt je met de neus op de feiten. Het bleef nog tot laat op de avond een onderwerp van gesprek.

Dinsdag

Vandaag is het checken van 'Happy Land'. Dat zullen we weten. De kinderen zijn ongezonder, meer huidinfecties, veel luchtwegklachten als TBC of astma en natuurlijk ondervoeding. De kinderen eten slecht. Frituren het afval van de Kentucky Fried Chicken opnieuw. Eten chocola, dat vult, maar het verwoest hun gebitten. We zien een meisje met verworven hartafwijking na acuut reuma, ze is er 11 mee geworden. Geen geld voor een operatie. De hoop is nu gevestigd op Nederland, voor financiering van een klepvervangende ter plaatse. Ze wil dokter worden.

We worden voor de lunch uitgenodigd in een kerkgebouw, waar we door de lokale priester hartelijk worden ontvangen. Hier zullen we de komende dagen ook eten krijgen. Heerlijk overigens. Vandaag weer ruim 150 kinderen gezien. Door het verkeer zijn we aan het einde van de dag laat in het hotel. Ieder gaat even zijn eigen weg om later op de avond weer aan te schuiven voor de evaluatie. Een neuroloog, eerder in de week ontmoet, wil ons daarna graag wat vertellen over de gezondheidssituatie in de Filippijnen. Hij heeft meerdere medische missies in Manilla begeleid. Hij ziet het alleen, letterlijk, niet zo helder meer. Maar gelukkig is daar Craig. Een oude bekende van één van onze dokters. Deze Engelsman woont al 29 jaar op 'de andere Smokey Mountain', net buiten Manilla. Hij heeft daar scholen opgericht en werkt als social worker. Hij vertelt ons veel over ontwikkelingswerk in de Filippijnen en het huidige klimaat op zowel politiek als gezondheidsniveau. Het indrukwekkendst vertelt hij over een groep kinderen die wij niet zien. De lijmsnuivers. En hoe gemakkelijk dit kan worden bestreden: mosterd aan lijm toevoegen! De consument merkt er niks van, maar het is niet meer te snuiven. Het maakt weer indruk.

Woensdag

We zien weer wat kinderen van de vorige dag terug. Met name de luchtwegklachten vallen op. Waarom namen we geen Ventolin mee? Tsja, ooit astma in Centraal Afrika of het hooggebergte van Bolivia gezien? Zodoende zat het niet in het basispakket. Een leermoment, volgende keer mee! Nu kunnen we gelukkig nog voldoende krijgen op locatie om de ergste gevallen direct te behandelen. En met resultaat.

Halverwege de ochtend komt een jongetje van 2 jaar. Hij weeg 4,5 kilo. Dit is niet goed. We komen erachter dat hij hartfalen heeft. Daar kunnen we niks meer aan doen. Dat vertellen we moeder, haar verdriet is groot, maar ze begrijpt het. Waar we wel wat aan kunnen doen is de diarree met zijn uitdrogingsverschijnselen. Hij gaat met een maagsonde naar huis, we zullen hem op de dagen die resterend dagelijks zien. De rest van de dag zien we in totaal weer bijna 140 kinderen. Het loopt goed, het gaat nu meer verspreid over de dag, kinderen hoeven minder lang te wachten. Ook al lijkt dat ze niks te kunnen schelen, de sfeer is goed. In de avond een keer helemaal vrij. Hij wordt besteed aan schrijven, uitrusten, dingen opzoeken, data invoeren en een welverdiend drankje. Nog twee indrukwekkende checkdagen te gaan...

Donderdag

Qua checken de drukste dag van allemaal. Veel kinderen die met name ook niet over de dag verspreid kwamen. Veel verwijzingen en kinderen die opnieuw gezien moesten worden kwamen terug. Geen problemen voor de meesten, ze bleven rustig op hun beurt wachten. Ook veel kinderen met een ticket van een andere dag kwamen alsnog langs. Die dag ruim 170 kinderen kunnen nakijken. De missieleiding heeft in de ochtend nog een gesprek met de lokale arts, onder andere over een goede follow-up. De lunch vindt weer plaats bij de pater. Maar vanwege een jonge zuigeling met dehydratieverschijnselen bij diarree, die enkelen van ons niet lekker zat, gaan we vlot terug naar de Basketball court. Na een maagsonde te hebben gegeven, werd hij naar het ziekenhuis gestuurd. Daar opgenomen op de IC is hij vrij vlot weer beter geworden.

Het plan was om in de middag het oude fort in Intramuros te zoeken, het gedeelte dat stamt uit de tijd van de kolonisatie door de Spanjaarden. Maar vanwege de grote drukte tijdens het checken laten we dit onderdeel vervallen.

In de avond het laatste diner met het MCC team; de volgende dag zou het afscheidseten met alle vrijwilligers plaatsvinden. Het wordt het Bananaleaf restaurant, met een bananenblad als bord. Er is lekker gegeten tijdens de missie, maar hier wordt het culinaire hoogtepunt beleefd. Toch ook weer als raar ervaren, zo'n groot winkelcentrum met alles wat je maar wenst op een steenworp afstand van onze kinderen op de Smokey Mountain.

Vrijdag

De laatste checkdag. Het belooft een drukke dag te worden. Enkele kinderen van eerdere dagen worden nogmaals bekeken. De brandwonden lijken een stuk beter dan in het begin van de week, een patiënt met astma knapt maar niet op en gaat uiteindelijk met een krappe saturatie naar het ziekenhuis. Voor de patiënt met de heupproblemen wordt een CT-scan geregeld en we nemen afscheid van het jongetje met ernstig hartfalen, hij is opgeknapt over de week. Ondanks dat er opnieuw ruim 150 kinderen worden bekeken, lijkt het een stuk rustiger, de patiënten komen weer meer verdeeld over de dag. Na de lunch worden alleen de kinderen met een ticket voor die dag nog bekeken, zodat we halverwege de middag de spullen kunnen inpakken, verdelen en de week kunnen evalueren. 's Avonds tijdens een biertje vallen kernwoorden als zinvol of zinloos, inspirerend, op rolletjes, leerzaam, emotioneel, mooi, verassend, teamwork en topweek.

Bovenal een goed georganiseerde week, waarin de Filippijnen weinig aan het toeval hebben overgelaten en we in zes dagen 999 kinderen hebben kunnen checken. Alles liep gesmeerd en de zorgen over veiligheid, gezondheid en organisatie waren na deze 6 dagen MCC in de Filippijnen bij het team omgeslagen in vertrouwen voor de toekomst, qua checklocatie. Er was nu ruimte voor bewondering en enthousiasme over hoe de mensen in de Filippijnse slum letterlijk en figuurlijk hun hoofd boven water weten te houden.

Aan het eind van de avond volgt het afscheidsdiner met alle vrijwilligers, de Filippijnse organisatie, sponsors en het MCC-team. Bijzonder, met name voor de vrijwilligers, die rechtstreeks uit de Slum komen en waarvan sommigen nog nooit een restaurant van binnen hebben gezien.

Richard Schol